

Ενότητα 5 Ασφαλώς... κυκλοφορώ

Μάθημα κυκλοφοριακής αγωγής

Σύνθετες

λέξεις

Η λέξη που δημιουργείται αν ενώσουμε δύο απλές λέξεις λέγεται **σύνθετη**. Κάθε λέξη που δεν είναι σύνθετη είναι απλή.

π.χ. παιδί (απλή λέξη)

πλούσιος + παιδί → πλουσιόπαιδο (σύνθετη λέξη)

Οι απλές λέξεις που ενώνονται λέγονται **συνθετικά**.

π.χ. βουνό + κορφή → βουνοκορφή
(απλή) (απλή) (σύνθετη)

α' συνθετικό

β' συνθετικό

Τι να προσέξω στην ορθογραφία!!!

Πολλές φορές κατά τη σύνθεση δύο λέξεων γίνεται κάποια αλλαγή. Τα δύο συνθετικά ενώνονται με το φωνήεν ο.

π.χ. μπαλκόνι + πόρτα → μπαλκονόπορτα

Ελλειπτικές προτά

σεις

- Φεύγουμε αύριο το πρωί!
- Καλό ταξίδι!

Η πρόταση Καλό ταξίδι είναι ελλειπτική. **Ελλειπτική** λέγεται η πρόταση από την οποία λείπει ένας ή περισσότεροι από τους κύριους όρους· δηλαδή το ρήμα, το υποκείμενο ή το κατηγορούμενο επειδή εννοούνται εύκολα από τα συμφραζόμενα.

- π.χ. - Φεύγουμε αύριο το πρωί!
- (Σας εύχομαι) Καλό ταξίδι!

Στο δρόμο για το Σωτήριο

Οι εγκλίσεις του Ενεστώτα Οριστική - Υποτακτική - Προστακτική

Οι διάφορες μορφές που παίρνουν τα ρήματα για να μας δείξουν τι ακριβώς θέλει να πει το υποκείμενό τους λέγονται εγκλίσεις. Οι εγκλίσεις των ρημάτων είναι οι εξής: η οριστική, η υποτακτική και η προστακτική.

- Όταν θέλουμε να δείξουμε ότι κάτι είναι βέβαιο ή πραγματικό, τότε χρησιμοποιούμε την οριστική.
π.χ. Ο Μιχάλης κοιτάζει το τρένο. (οριστική)
- Όταν θέλουμε να δείξουμε κάτι που θέλουμε ή περιμένουμε να γίνει, το χρησιμοποιούμε υποτακτική.
π.χ. Να κοιτάξεις τη δουλειά σου. (υποτακτική)
- Όταν θέλουμε να παρακαλέσουμε, να προτρέψουμε ή να διατάξουμε κάποιον να κάνει κάτι, τότε χρησιμοποιούμε προστακτική.
π.χ. Κοίταξε λίγο αυτό που σου δείχνω. (προστακτική)

Η υποτακτική σχηματίζεται βάζοντας μπροστά από το ρήμα ένα από τα μόρια *ας, να ή έναν από τους συνδέσμους αν, εάν, για να, όταν, άμα, μήπως, πριν κ.ά* ή το απαγορευτικό *μη(ν)*.

Η προστακτική έχει μόνο β' ενικό και β' πληθυντικό πρόσωπο.
Η προστακτική έχει μόνο 3 χρόνους: ενεστώτα, αόριστο και παρακείμενο.

Ενεστώτας			
	Οριστική	Υποτακτική	Προστακτική
εγώ	κοιτάζω	να κοιτάζω	-
εσύ	κοιτάξεις	να κοιτάξεις	κοίταξε
αυτός, αυτή, αυτό	κοιτάζει	να κοιτάζει	-
εμείς	κοιτάζουμε	να κοιτάζουμε	-
εσείς	κοιτάξετε	να κοιτάξετε	κοιτάξετε
αυτοί, αυτές, αυτά	κοιτάζουν	να κοιτάζουν	-

Τι να προσέξω στην ορθογραφία!!!

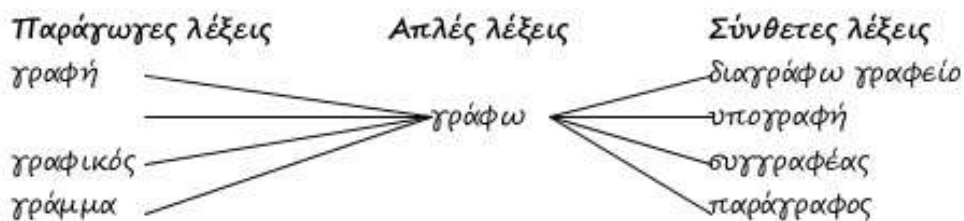

Προσέχουμε την ορθογραφία των καταλήξεων των ρημάτων στην προστακτική.

▪ -είτε	π.χ. βρίσκω	→	βρείτε
	χάνομαι	→	χαθείτε
▪ -ήστε	π.χ. σταματώ	→	σταματήστε
	απαντώ	→	απαντήστε
▪ -ίστε	π.χ. ορίζω	→	ορίστε
	σκαλίζω	→	σκαλίστε

Οικογένειες λέξεων

Όλες οι λέξεις που παράγονται από την ίδια απλή λέξη ανήκουν στην ίδια οικογένεια λέξεων. Οι λέξεις αυτές μπορεί να είναι παράγωγες ή σύνθετες.

Ρόδα είναι και γυρίζει

Ο στιγμιαίος μέλλοντας της παθητικής φωνής

Το ρήμα που αναφέρεται σε κάτι που θα γίνει στο μέλλον για μια στιγμή (μια φορά), είναι σε χρόνο στιγμιαίο μέλλοντα ή συνοπτικό μέλλοντα, όπως αλλιώς λέγεται.

Ο στιγμιαίος μέλλοντας της παθητικής φωνής στην οριστική κλίνεται ως εξής:

Στιγμιαίος μέλλοντας
Παθητική φωνή
θα γραφτώ
θα γραφτείς
θα γραφτεί
θα γραφτούμε
θα γραφτείτε
θα γραφτούν